

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ ВИМІРИ

Мошинська О.Ю.

*кандидат філософських наук, доцент,
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
м. Харків, Україна*

TRANSFORMATION OF EDUCATION: THEORETICAL AND PRACTICAL MEASUREMENTS

Moshynskaya O.

*Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
National Law University named after Yaroslav Mudry,
Kharkiv, Ukraine*

Анотація

В статті аналізується трансформація освіти як виклик сьогодення. Вона є однією з освітніх стратегій, що спрямована на розробку і здійснення такої моделі освіти, яка буде побудована на підставі нових освітніх парадигм. Колишні парадигмальне трактування освіти як єдиного за змістом і формою для усіх суб'єктів навчання сьогодні себе не виправдовує. Трансформація по-перше спрямована на подолання кризи освіти, по друге – на інноваційність, по-третє започатковує принцип спрйяття, злагоди в освітніх практиках, четверте - налаштована на здійснення імператива «не знання задля знань, а знання для життя», п'яте - подолати інтерпретацію освіти як закритого дисциплінарного простору. Аналізується трансформація як оновлення освітніх знань, їх життєво-практичний сенс. В цьому аспекті наводяться результати тестування за 2019 рік. Вони дозволяють зазнати їх девальвацію. Подано позитивні та негативні наслідки технологізації освіти, що стає підставою появи технозалежної людини в освітньому просторі. Ця обставина вимагає переосмислення технологій навчання. Подано з'ясування дихотомій освіта – комерціалізація, освіта - товар, освіта – послуги. Трансформація розглядається як запровадження інноваційних освітніх технологій.

Abstract

The transformation of education as a challenge of modern time is analyzed in the article. It is one of the educational strategies aimed at implementing and developing such a model of education, which is constructed on the basis of new educational paradigms. The past educational paradigms of interpreting education as a unified in content and form for all subjects of education today are not justified. Firstly, the transformation is aimed at overcoming the crisis of education, secondly, at innovativeness, thirdly at the introduction of the principle of complicity, reciprocity of educational practices, fourthly, at the imperative “knowledge not for the sake of knowledge, but knowledge for life”, fifthly, to promote openness of education as opposed to a disciplinary, closed process. The transformation is analyzed as an update of knowledge as a vital and practical meaning. In this sense, the test results of 2019 are presented. They allow to see the trend of devaluation of knowledge. The positive and negative consequences of the technological development of education, the emergence of a technologically dependent person in the educational space are presented, which undoubtedly affects the rethinking of educational technologies. The dichotomies of education - commercialization, education - goods, education - services are considered. Transformation is seen as the introduction of innovative technologies in education.

Ключові слова: освіта, людина, трансформація, криза освіти, інновації.

Keywords: education, person, transformation, crisis of education, innovation.

Трансформація освіти подана різноманітними аспектами в публікаціях закордонних та вітчизняних фахівців. У вітчизняному просторі в контексті трансформації аналізується освітня криза, теоретичні і методологічні засади, нові проекти освіти, досвід закордонної освіти. В різній площині ця тема подана в працях В.Андрущенка, Л.Бевзенко, О.Гомілко, С.Клепка, М.Култаєвої, Л.Горбунової, С.Пролеєва, В.Кременя, В.Шамрай, В.Табачковського. В роботах акцент зроблено на актуалізацію відповіді на питання: «Чи не виникає на наших очах світ, в якому освіті в її установленому вічному покликани просто не залишиться місця?»[7,с.90]. Ось

чому аналіз трансформаційних стратегій як множинності життєвозначущих сенсів становить мету статті.

Українська освітня реальність досить різнобарвна. Вона долучає до себе не лише державні освітні установи та університети, академії, інститути, коледжі, технікуми, але й приватні і комерційні. З'явилась бізнес-освіта, телеосвіта, медіа-освіта, традиційно існує релігійна освіта. Але питання, як відбувається в них трансформація освітніх практик, залишається без відповіді.

Освітня спільнота Європи набула значний досвід трансформації. Так в Німеччині цей досвід подано в конструктах антропологічного та провокати-

вного поворотів в освіті. Нашій освітянській спільноті їх презентувала відомий в країні дослідник питань освіти М.Култаєва. А як цей досвід використовується в українських освітніх реаліях залишається невідомим.

Парадокс сьогодення в тому, що потреби суспільних знань і знань особи як «активу знань» не завжди співпадають. Про це свідчать результати тестування. В 2019 році як було зазначено на прес-конференції виконуючого обов'язки директора центру оцінювання знань Валерія Бойка лиш один, підкреслимо один, випускник школи одержав 200 балів з кожного предмету тестування, 8 з двох. Досить тривожні результати, якщо усього в тестуванні брали участь 353813 осіб. З української мови з 349365 осіб не склали тестування 52418, лише 17 осіб склали тестування на 200 балів, лише 4 особи (а в деяких звітах одна особа) з фізики одержала 200 балів, 36 осіб одержали 200 балів з англійської. Наведені результати подані на сайті Українського центру оцінювання якості освіти.

Освіта стає суспільним капіталом. На цю обставину в минулому ХХ столітті звернув увагу Ф.Фукіяма. Він зазначив, що поза подальшого розвитку знань неможливе суспільне багатство. Знання не існує поза людиною, поза її інтелектуальної праці, воно результат освіти як сфери життєдіяльності[9]. У такому сенсі стає капіталом суспільства і особи. Освіта, як одна з ланок життя/буття людини та суспільства, завжди відчуває їх вплив, і визначається різними історичними трансформаціями, починаючи з античної пайдеї до інтернет-освіти сьогодення.

Освіта завжди була і залишається взаємопов'язаною з особливостями суспільства, які визнають типи освіченої людини. На думку німецького відомого соціолога та педагога К.Манхейма «сама освічена людина зберігає en rapport до справ усього суспільства, а не лише до своїх особистих, і саме в такому сенсі можна говорити, що вона доцільна до ситуації і торкається усіх нас»[5,с.113]. Важлива і інша його констатація: «Освіта формує не людину взагалі, а людину в конкретному суспільстві і для конкретного суспільства»[5,с.480].

Трансформація освіти стає в умовах інформаційного суспільства, значущою ознакою. Вона охоплює різноманітні її сфери: інституціональні, змістовні, технологічні, професійні і т.д.. Такі її модули закладені в різноманітних проектах реформ освіти як відповідях на виклики часу, викликах кризи освіти. Кризу освіти констатують фахівці з питань освіти: філософи, соціологи, педагоги, політики, що свідчить про її поліпарадигмальний дискурс. Про такий дискурс свідчить і множинність дихотомій. В сучасних умовах дихотомії постають в модулях - моделях медійного, антропотехнічного, мережевого технологічного, візуального, провокаційного поворотів, які пропонують закордонні та вітчизняні дослідники. Освіта подається в контексті транскультурних інновацій. В такому множинному вияві стратегій освіти неможна не враховувати доцільність психології, особливо при обранні професійної освіти. Американський

клінічний психолог Говард Гарднер стверджує, що існує вісім типів інтелекту і описав їх. Вони, на його думку, визначають професійні здібності людини, за якими вона в майбутньому може обирати свій тип діяльності. Він визначає такі типи: лінгвістичний, логіко-математичний, візуально-просторовий, тілесно-кінестетичний, музичний, натуралістичний, екзистенціальний, міжособовий. Так, до екзистенціального типу він відносить обрання таких спеціальностей як психолог, психіатр, філософ, священик, політик[2]. Цей малюнок типів нагадує нам скотородинівську константу: «Всякому городу нрав и права; Всяка имеет свой ум голова». З положеннями Г.Гарднера можна сперечатись, але в них є досить актуальне задля освіти обґрунтування індивідуального підходу, на який все більше і більше звертають увагу фахівці.

Освіта в площинні трансформації набирає вигляду освітнього виробництва, задоволення потреб в освітніх послугах, як товар, де діє дихотомія товар – гроші. Ця дихотомія стає матрицею освіти в її комерційному сенсі. Зменшуються освіта за бюджетні кошти, поширюється комерціалізація. Така тенденція стає глобальною. Відомий польський дослідник Квіск Марек, наголошуючи на цій тенденції, зазначає, що батьки повинні знати, які освітні послуги та яку якість послуг вони сплачують. Постає питання закритості та відкритості освіти, демократизації освітніх взаємовідносин. Сьогодення демонструє скорочення освіти за бюджетні державні кошти. Вже не перший рік на ряд гуманітарних спеціальностей (філософські, юридичні, філологічні, економічні т.д.) вищі учбові заклади одержують від одного до 5-6 бюджетних місць. Комерційні стосунки стають дійсністю в дитячих садках і в загальноосвітніх школах.

Трансформація освіти в наш час стає однією з соціокультурних стратегій. Вона є відповіддю на виклики глобалізованого світу. В такій дослідницькій площині вона привертає до себе увагу фахівців різних наукових дисциплін, практиків, батьків і самих суб'єктів освіти. Україна не стоїть на відстані від цього процесу. Трансформація пов'язана з наявністю двох тенденцій в освіті - класичної і посткласичної. Орієнтація на посткласичну модель освіти подана в низці Законів про освіту, торкається усіх ланок освітньої реальності: інституцій, взаємовідносин між ними, змісту та форм, технологій, людини - як головного діяча. Трансформація освіти - досить складна теоретична та практична проблема, що потребує як зусиль суспільства так і особи. Без врахування цієї обставини трансформація не відбудеться, як і не відбудеться вирішення освітнього парадоксу: Чому в суспільстві знань не існує потягу до знань, до знаневих активів? За результатами ЗНО в 2019 році 44 % склали українську мову на середньому рівні, 17 % на початковому.

Освіта завжди турбувала мислителів. Вони обґрунтовували своє бачення в залежності від світогляду і тих чи інших поліпарадигмальних настанов. В саме такому сенсі вбачається запропоновані І.Кантом відомі чотири питання: «Що я мушу знати? Що я мушу зробити? На що можу сподіватися? Що

є людина?» В чому актуальність цих питань в контексті трансформації освіти сьогодення? На нашу думку його освітні антропологеми актуальні тим, що в них подано І.Кантом ціннісно-евристичний потенціал освіти, який у різні часи на підставі освітніх практик втілюється в життя. Перші два питання Канта подається як взаємозв'язок знань і дії, або що говорячи сучасною мовою є підставою компетентності. Поєднання першого, другого і третього питань - це визнання сенсу, цінності освіти в житті людини, і нарешті відповіді на питання пов'язується з людиною і являють себе як людинотворчий процес. Як довчні питання що до сенсу освіти, вони стають підставою трансформаційних процесів освіти в нашому українському суспільстві.

Не зважаючи на множинність інноваційних творчих пропозицій освіта в Україні поки що не зазнала принципових змін, продовжуючи функціонувати по-старому, адаптуючись к будь-яким запропонованим ззовні інноваціям. Дослідники сфери освіти констатують, що розвиток сучасної освіти являє досить вагому теоретичну та практичну проблему як проблему подолання освітньої кризи. В наш час методологія класичної освіти не може подати вирішення тих проблем і колізій, що постають в сучасній дійсності. Це один з чинників ситуації сьогодення, що молодь від'їжджає на навчання за кордон. Статистичні данні зафіксували, що кожного року численність збільшується. Але не тільки цей факт турбує наше суспільство. Тривогу викликає те, що 70% тих хто навчається за кордоном, не пов'язують своє майбутнє з поверненням в Україну. Як зазначив професор Київського університету В.Шевченко, це процес неоевакації. Неоевакації сприяє «трудова бідність». Гірко визнавати, що Україна на 136 місці за критерієм бідності.

Відомий український філософ-антрополог В.Г.Табачковський в своїх філософсько-педагогічних роздумах трансформацію освіти визначив як подолання антропології нормативізму і ригоризму та відповідної їй нормативістсько-репресивної педагогіки до педагогіки сприяння[6,с.135]. Ця обставина як спадщина тоталітарної доби є патерном тоталітарного мислення, яке на жаль існує і в наш час. Його думку поділяє лауреат Нобелівської премії Світлана Алексієвич, зазначивши, що тоталітарне мислення в сьогоденні є досить тяжким чинником в поступі до оновлення життя/буття як людини, так і суспільства. На думку В.Табачковського, трансформація освіти полягає в «переспрямуванні» сил потягу, вітальної енергії на більш високі потреби духовної діяльності[6,с.141]. Але така «переспрямованість» не відбувається що раз, потребує від людини тривалого часу. І.Карпа в книзі «50 хвилин трави» в образі Євки подала проблематичність цього процесу. Євка так маніфестує себе: «Просто думати їй не було дано. Якось складна професія думати. Їй треба вчитися. Вчитися Євка ненавиділа. Їй не хотілось ні спати, ні просипатися, ні їсти, ні думати (підкреслюємо це). Хіба що сцяти. Так, то велике, непомірне задоволення... Тільки би... Отримати цю надзвичайну приємність»[3].

Креативність є одним з напрямків трансформації освіти і виявляється в здібності особи приймати нестандартні рішення в ситуації складних викликів сучасності, їх різноманітних ризиках. Її формування досить складне, в ньому мають місце різноманітні протиріччя. В умовах інформаційного суспільства, «суспільства знань» виявляє себе як результат досить множинних напрямків трансформацій в культурі, політиці, соціумі, економіці, що впливають на освіту. В такому сенсі трансформація як процес подолання кризи освіти набирає плюралістичності, нелінійності, поліваріантності.

Освіта - творчий процес, в ній закладене прагнення до пізнання й освоєння нових знань. Технологізація освітньої реальності стає інноваційною рисою сучасності. Що дозволяє позначити сучасну освіту метафорою «машинної» або «технічної» індустрії. Освіта в такому вигляді стає освітою епохи Інтернету, комп'ютеру, мобільного телефону. Саме вони змінили світ навчання людини, яку стали визначати як «людину клікаючу», людину занурену в Інтернет, людину технологічну, віртуальну людину і т. д.. Такі ознаки людини засвідчують нові антропологічні засади її буття, в тому числі буття освітнього.

М.Ямпольський пропонує сучасну техніку та сучасні технології розглядати як технологічні протези, без яких людина сьогодні не може існувати. «Людина занурюється в технологічне й стає його досить широкою інтегрованою частиною: від штучних органів, клонування до комп'ютерів. Така технологічна інтеграція переростає у фантазію техноті, різноманітних кіборгів. І так відбувається процес розміщення людини у сферу лише штучного»[8].

Означене яскраво подано в романі Гійома Мюссо «Зов ангела». Технологічну залежність людини він подав змальовуючи символ сучасної людини – мобільний телефон. «Мобильный телефон – что в нем? Контакты, множественные фото, музыка, видео-, документы, важные записи. Телефон может рассказать о своем владельце очень, очень многое. Тут и начинается зависимость. Как будто вживленный в тело, мобильный становится определением вас самого, он сопровождает вас везде, даже к ванной или туалету. Где бы вы не были, редко более чем полчаса вы можете выдержать, несмотря на экран, чтобы проверить, нет ли пропущенных звонков, интимных или дружеских известий. А если почтовый ящик пуст, то вы кликаете, чтобы проверить, нет ли какого-либо письма в состоянии ожидания. Как любимая игрушка в детстве, телефон придает нам уверенности. Его экран теплый, успокаивающий, гипнотический. Он придает смысл (содержательность) любой (будь какой) ситуации, дарит вам легкость немедленной связи, открывает все возможности [4, с.3-4]. Текст подаємо російською мовою, якою здійснено переклад з англійської, український варіант перекладу відсутній.

Пріоритетом трансформаційних технологій стає людина в її ціннісному вимірі. В цьому сенсі трансформацію подано В.Г.Андрущенком, який за-

значає, що «доки суспільство не виховає нове покоління перспективо мислячих людей (інакше кажучи, творчих людей), ми приречені «копіюватися у багнюці», «переливати із пустого в порожнє», перебувати в «постійному транзиті безперспективності». Нова філософія освіти ... є філософією людини, котра існує в царині свободи»[1,с.11-13].

Отже, в статті подано аналіз теоретичних та практичних вимірів трансформації освіти. Вона є відповіддю на кризу освіти. Свідчить, що освітні стратегії і практики вже не відповідають потребам сьогодення. Відбувається процес девальвації знань, їх імітація, втрачається цінність знання як інтелектуального капіталу. Комерціалізація освіти сприяє тому, що вона стала товаром, сприяє формуванню ринкової свідомості, нівелюванню турботи людини про знання, як турботи про саму себе. Технологізація освіти зумовила отримання знань за принципом «тут і зараз». Сучасна реальність - досить складна, динамічна. Про це свідчить неоднозначність її визначення як «суспільства знань», інформаційне, технологічне, мережеве, постмодерне, плінне і т.д. Кожне з них має право на існування, оскільки відображає поліваріантність сучасного світу, і як наслідок - різноманітність моделей освіти, множинність

освітніх викликів, чинників зовнішніх і внутрішніх. Освіта в процесі трансформації повинна стати благом (вислов Г.Сковороди). В цьому її сенс.

Список літератури

1. Андрющенко В.Г. Філософія освіти. В за межі завтрашнього дня// Філософія освіти, 2008, №1-2, с.7-14.
2. КП в Україні. 9-6 мая 2019г.
3. Карпа І. 50 хвилин трави. Коли помре твоя краса. Х., 2004, 239с.
4. Мюссо Г. Зов ангела, Ексмо, 2012, 416с.
5. Манхейм К. Диагноз нашего времени. М, 1994, 700с.
6. Табачковский В. Проблемы педагогики у світлі сучасної філософської антропології//Філософія освіти. 2005, №1 с.135-148
7. Шамрай В. Інституційна криза освіти: соціокультурні виклики// Філософія освіти. 2015, №1(16), с.89-104
8. Ямпольский М. Экран как антропологический протез.//Новое литературное обозрение. 2012, № 2, 61-74с.
9. Фукуяма Ф. Великий разрыв. М, 2003, 476с.

No 45 (2020)

P.3

The scientific heritage

(Budapest, Hungary)

The journal is registered and published in Hungary.

The journal publishes scientific studies, reports and reports about achievements in different scientific fields. Journal is published in English, Hungarian, Polish, Russian, Ukrainian, German and French.

Articles are accepted each month. Frequency: 12 issues per year.

Format - A4

ISSN 9215 — 0365

All articles are reviewed

Free access to the electronic version of journal

Edition of journal does not carry responsibility for the materials published in a journal. Sending the article to the editorial the author confirms it's uniqueness and takes full responsibility for possible consequences for breaking copyright laws

Chief editor: Biro Krisztian

Managing editor: Khavash Bernat

- Gridchina Olga - Ph.D., Head of the Department of Industrial Management and Logistics (Moscow, Russian Federation)
- Singula Aleksandra - Professor, Department of Organization and Management at the University of Zagreb (Zagreb, Croatia)
- Bogdanov Dmitrij - Ph.D., candidate of pedagogical sciences, managing the laboratory (Kiev, Ukraine)
- Chukurov Valeriy - Doctor of Biological Sciences, Head of the Department of Biochemistry of the Faculty of Physics, Mathematics and Natural Sciences (Minsk, Republic of Belarus)
- Torok Dezso - Doctor of Chemistry, professor, Head of the Department of Organic Chemistry (Budapest, Hungary)
- Filipiak Pawel - doctor of political sciences, pro-rector on a management by a property complex and to the public relations (Gdansk, Poland)
- Flater Karl - Doctor of legal sciences, managing the department of theory and history of the state and legal (Koln, Germany)
- Yakushev Vasilij - Candidate of engineering sciences, associate professor of department of higher mathematics (Moscow, Russian Federation)
- Bence Orban - Doctor of sociological sciences, professor of department of philosophy of religion and religious studies (Miskolc, Hungary)
- Feld Ella - Doctor of historical sciences, managing the department of historical informatics, scientific leader of Center of economic history historical faculty (Dresden, Germany)
- Owczarek Zbigniew - Doctor of philological sciences (Warsaw, Poland)
- Shashkov Oleg - Candidate of economic sciences, associate professor of department (St. Petersburg, Russian Federation)

«The scientific heritage»

Editorial board address: Budapest, Kossuth Lajos utca 84,1204

E-mail: public@tsh-journal.com

Web: www.tsh-journal.com

No 45 (2020)

P.3

The scientific heritage

(Budapest, Hungary)

The journal is registered and published in Hungary.

The journal publishes scientific studies, reports and reports about achievements in different scientific fields. Journal is published in English, Hungarian, Polish, Russian, Ukrainian, German and French.

Articles are accepted each month. Frequency: 12 issues per year.

Format - A4

ISSN 9215 — 0365

All articles are reviewed

Free access to the electronic version of journal

Edition of journal does not carry responsibility for the materials published in a journal. Sending the article to the editorial the author confirms it's uniqueness and takes full responsibility for possible consequences for breaking copyright laws

Chief editor: Biro Krisztian

Managing editor: Khavash Bernat

- Gridchina Olga - Ph.D., Head of the Department of Industrial Management and Logistics (Moscow, Russian Federation)
- Singula Aleksandra - Professor, Department of Organization and Management at the University of Zagreb (Zagreb, Croatia)
- Bogdanov Dmitrij - Ph.D., candidate of pedagogical sciences, managing the laboratory (Kiev, Ukraine)
- Chukurov Valeriy - Doctor of Biological Sciences, Head of the Department of Biochemistry of the Faculty of Physics, Mathematics and Natural Sciences (Minsk, Republic of Belarus)
- Torok Dezso - Doctor of Chemistry, professor, Head of the Department of Organic Chemistry (Budapest, Hungary)
- Filipiak Pawel - doctor of political sciences, pro-rector on a management by a property complex and to the public relations (Gdansk, Poland)
- Flater Karl - Doctor of legal sciences, managing the department of theory and history of the state and legal (Koln, Germany)
- Yakushev Vasilij - Candidate of engineering sciences, associate professor of department of higher mathematics (Moscow, Russian Federation)
- Bence Orban - Doctor of sociological sciences, professor of department of philosophy of religion and religious studies (Miskolc, Hungary)
- Feld Ella - Doctor of historical sciences, managing the department of historical informatics, scientific leader of Center of economic history historical faculty (Dresden, Germany)
- Owczarek Zbigniew - Doctor of philological sciences (Warsaw, Poland)
- Shashkov Oleg - Candidate of economic sciences, associate professor of department (St. Petersburg, Russian Federation)

«The scientific heritage»

Editorial board address: Budapest, Kossuth Lajos utca 84,1204

E-mail: public@tsh-journal.com

Web: www.tsh-journal.com

CONTENT

AGRICULTURAL SCIENCES

- Pelech L.*
FORMATION OF WINTER WHEAT YIELDING,
DEPENDING ON FERTILIZATION AND TREATMENT 3
- Polishchuk M., Polishchuk I.*
THE EFFECT OF METHODS AND TERMS OF GROWTH
REGULATOR EMISTYM S USING ON THE ELEMENTS OF
POTATO VARIETIES PRODUCTION UNDER
CONDITIONS OF RIGHT-BANK FOREST-STEPPE8

ART

- Prodma T.*
TO SOURCES THE ORGAN TOCCATA17

GEOGRAPHICAL SCIENCES

- Tsurkan N., Shvedov D.*
MODULAR TRAINING TECHNOLOGIES AS A
COMPONENT OF MODERN PEDAGOGICAL
TECHNOLOGIES 24

HISTORICAL AND ARCHEOLOGICAL SCIENCES

- Abenova G., Ibraemova M., Mukataeva Z.*
DEMOGRAPHIC PROCESSES IN EASTERN KAZAKHSTAN
(1985 - 1995)..... 28
- Kmin A.*
FROM ORIGINS TO UKRAINIAN INDEPENDENCE: THE
WAY OF FORMING THE EDUCATIONAL PROCESS OF
THE MILITARY POLITICAL SCHOOL FOR THE PERIOD
1962-1991 32
- Kotova S.*
«THE WAR MANIFESTOS» AND THE FORMATION OF
THE "THE ENEMY IMAGE" IN GREAT BRITAIN,
GERMANY AND RUSSIA AT THE BEGINNING OF THE
FIRST WORLD WAR (1914-1918)34
- Marinchenko G., Revenko V.*
THE STATE OF EDUCATION IN THE POST-WAR
PERIOD: A REVIEW OF HISTORIOGRAPHY40

PHILOSOPHICAL SCIENCES

- Moshynskaya O.*
TRANSFORMATION OF EDUCATION: THEORETICAL
AND PRACTICAL MEASUREMENTS44
- Gushchina E., Sterkhov A.*
PHILOSOPHY OF EDUCATION OF MODERN YOUTH ..47

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

- Mataeva G., Alimbetov K., Yerkinbekova M.*
CONCEPT OF ADDICTIVE BEHAVIOR.....50

SOCIAL SCIENCES

- Zuyev V.*
TECHNOLOGICAL TASKS OF SOLVING THE SOCIAL
PROBLEM IN SOCIAL WORK53